

П. Тичина. Аналіз поезій
" Пам'яті тридцяти", "
Одчиняйте двері"

Пам'яті тридцяти

- На Аскольдовій могилі
Поховали їх —
Тридцять мучнів українців,
Славних, молодих...
На Аскольдовій могилі
Український цвіт! —
По кривавій по дорозі
Нам іти у світ.
На кого посміла знятись
Зрадника рука? —
- Квитне сонце, грає вітер
І Дніпро-ріка...
На кого завзявся Каїн?
Боже, покарай! —
Понад все вони любили
Свій коханий край.
Вмерли в Новім Заповіті
З славою святих. —
На Аскольдовій могилі
Поховали їх.

21 (8) березня 1918 р.

А також
виконання
цього вірша від
Марії Бурмаки.

До вашої
уваги
аудіочитання
вірша

“Пам’яті тридцяти”

Композиція. Твір має кільцеву композицію та складається з п’яти строф. Вірш починається й закінчується рядками: «На Аскольдовій могилі поховали їх».

Літературний рід: лірика.

Жанр: вірш-реквієм, поетична епітафія.

Напрямок, течія: модернізм.

Провідний мотив поезії – самопожертва юних патріотів заради Батьківщини

«Пам'яті тридцяти»

Тема: зображення самопожертви молодих людей заради Батьківщини

Ідея: утвердження патріотизму і гуманізму, осудження жорстокості, терору, ненависті. Любити вітчизну, віддати за неї життя — це найвища етична і духовна цінність людини.

Віршовий розмір — тристопний-чотиристопний хорей із пірихієм та усіченими стопами.

Римування: перехресне; римуються окремі звуки: їх — молодих, цвіт — світ, рука — ріка, покарай — край, святих — їх.

Художні засоби, стилістичні фігури:

- **епітети**: "славних, молодих", "український цвіт", "кривава дорога", "коханий край" — окреслюють смисловий візерунок вірша;
- **метафори**: "квітне сонце, грає вітер", "посміла знятись... рука", "вмерли в Новім Заповіті";
- **риторичні оклики**: "на Аскольдовій могилі український цвіті", "Боже, покарай!" — допомагають зрозуміти ідею вірша — показати подвиг патріотів України;
- **риторичні запитання**: "На кого посміла знятись зрадника рука?", "На кого завзявся Каїн?" — передають оцінку ліричним героєм того, що відбулося;
- **метонімія**: "зрадника рука"; обрамлення "На Аскольдовій могилі".

Символи вірша:

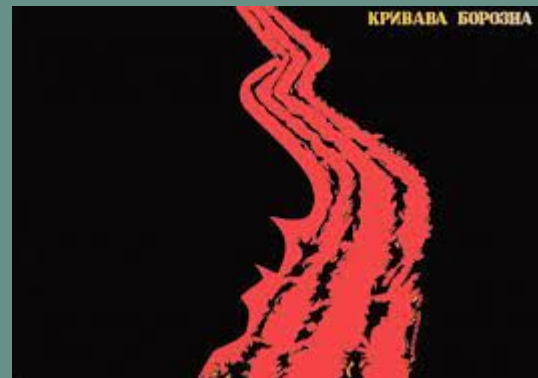
Сонце – символ всевидячого божества; осяяння; слави; величі; правосуддя;

Вітер – символ духу, невловимості; швидкості; шкоди, руйнації і водночас оновлення,

Дніпро – символ України; долі народу; величі, нездоланності, слави; козацької волі, звитяги; священної ріки українців.

Кривава дорога – нещасливе майбутнє;

Каїн – зрадник свого народу.

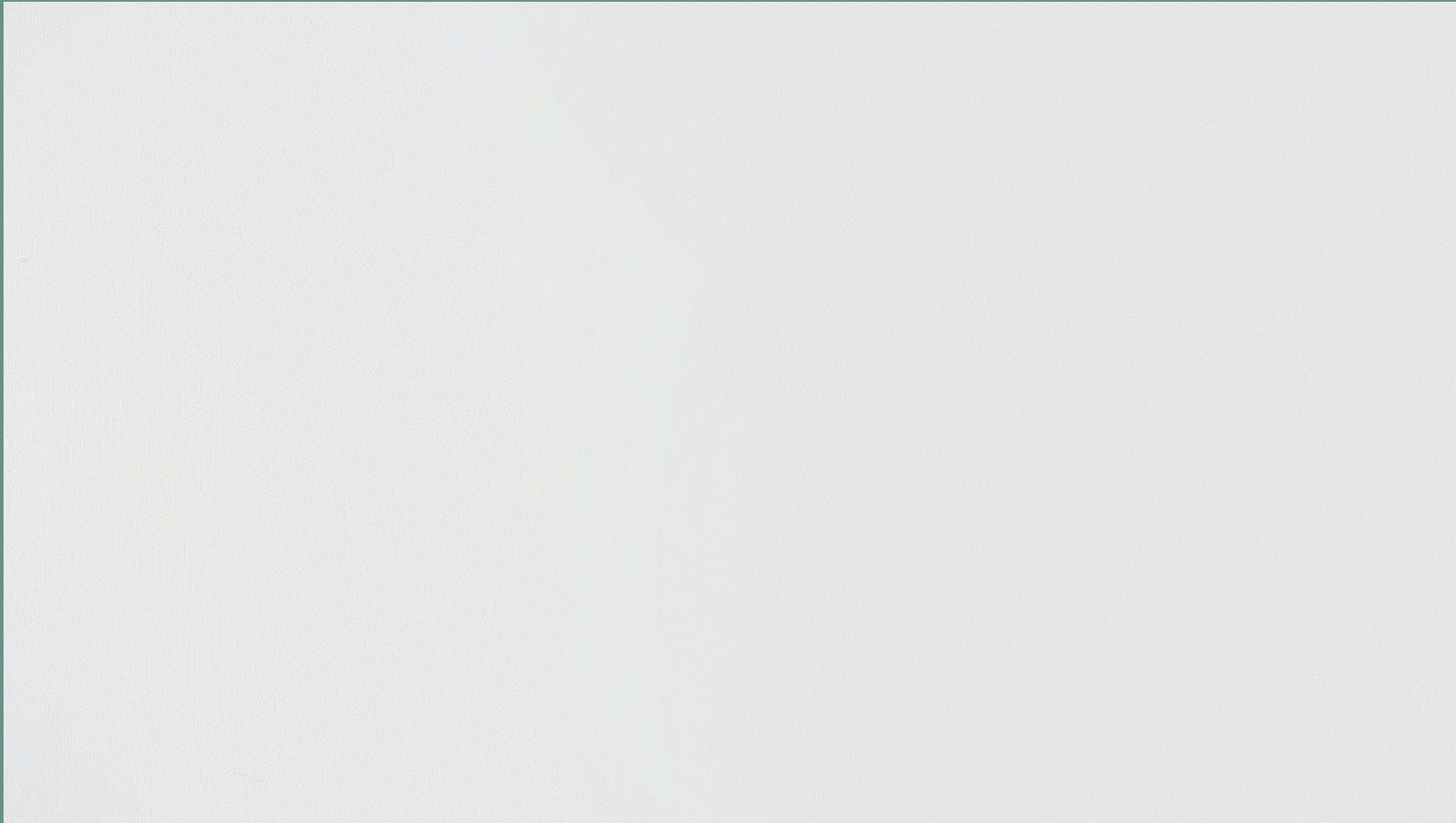

Образи:

- Ліричний герой — це збірний образ 30 молодих захисників України, які загинули, захищаючи незалежність рідної країни. Це 30 мучеників, цвіт нації.
- Герої твору «Пам'яті тридцяти» П. Тичини загинули в історичний період боротьби Центральної Ради з більшовиками.

Аудіочитання вірша «Одчиняйте двері»

«Одчиняйте двері»

- Одчиняйте двері —
- Наречена йде!
- Одчиняйте двері —
- Голуба блакить!
- Очі, серце і хорали
- Стали,
- Ждуть...
- Одчинились двері —
- Горобина ніч!
- Одчинились двері —
- Всі шляхи в
- крові!
- Незриданими сльозами
- Тьмами
- Дощ...

«Одчиняйте двері»

- **Жанр** – ліричний вірш. Вид лірики – громадянська лірика
- **Тема** – зображення за допомогою художніх образів української революції.
- **Ідея** – піднесення ідеалізованого образу революції.
- **Провідний мотив вірша** «Одчиняйте двері» – ставлення героя до кривавого монстра революції як до нареченої.
- **Віршовий розмір:** тристопний хорей з усіченими стопами та пірихієм.

• “Одчиняйте двері” художні засоби

- епітети: «голуба блакить», «неридані сльози»;
- метафори: «очі, серце і хорали стали, ждуть», «одчинились двері»;
- гіпербола «всі шляхи в крові»;
- рефрен: «одчиняйте двері», «одчинились двері»;
- риторичні оклики: «Одчиняйте двері — наречена йде!», «Одчинились двері — голуба блакить!», «Одчинились двері — горобина ніч!», «Одчинились двері — всі шляхи в крові!»

Композиція твору. Вірш містить дві строфи — 14 рядків, що починаються рефреном «Одчиняйте двері — одчинились двері». Закінчуються строфи двома рядками, що складаються з одного слова.

Символи:

- Горобина ніч — символ грізного наростання чогось страшного;
- Сльози — символ плачу й жалоби;
- Голуба блакить — надія на краще майбутнє;

“

А. Ніковський вважав, що цей твір Тичини – це «найкращий вірш нашої поезії про українське відродження, про перші наші ясні сподіванки й почуття національного щастя та далші соціальні й політичні бурі, анархію, кров».

”

Домашнє завдання

- Виразне читання поезії (зразок на слайдах 3,10)
- Підготувати інформацію-історичну довідку про події, описані у творах.
- Письмовий аналіз творів.
- Повторити творчість П.Тичини, підготуватися до контрольної роботи за творчістю поета.